

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Велизара Караянкова

относно защита на дисертационен труд

на редовен докторант **Калин Евдокимов Кирилов**

към катедра „Практическо богословие ” на Богословски факултет,

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ – гр. София

на тема:

„Вокални принципи при изпълнение и интерпретация на църковни песнопения”

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

по област на висше образование 2. Хуманитарни науки,

професионално направление 2.4. Религия и теология (Църковна музика)

Прочетох с голям интерес дисертацията на Калин Евдокимов Кирилов, от една страна заради респектиращата образователна инвестиция в неговата биография (СМУ, защитени две бакалавърски и две магистърски степени, две следдипломни професионални квалификации, спечелена стипендия за редовна докторантура, дългогодишна преподавателска и изпълнителска активност), а от друга - защото поне на мен не ми е известно в нашата музикално-теоретична литература да е публикувано изследване, осветляващо спецификата на вокалното майсторство в областта на църковното музициране.

В представения труд, за първи път, църковно-певческото изкуство се явява обект на научно изследване, при което задълбочено се изясняват вокалните принципи и интерпретационните похвати в изпълнението на

църковни песнопения, като в същото време се прави и мащабен обзор на изразните средства в клерикалния стил на пеене. В своята цялост, трудът представя система от методи за комплексно музикално изграждане на църковния певец.

Отсъствието на традиция за изучаване и използване на вокална постановка от псалтите у нас обяснява обичайната за българските духовни средища констатация на звуци, произвеждани от уморени и изхабени гласове, както и липса на художествени умения в храмовото вокализиране. Дисертацията утвърждава ролята на певца в богослужението в посока осигуряване и подпомагане молитвеното и благоговейно настроение, предизвикващо смирение и умиление у вярващите. Това би могъл да постигне само добре подготвеният и непрекъснато усъвършенстващия своя вокален инструмент певец и точно в този дух е и няколко пъти споменаваното в труда „15-то правило на Лаодикийския църковен събор от 364 г. след Хр.“ – стр. 19 и стр. 271 от труда: *„Не трябва никой друг да пее в църква, освен певци, които се броят в клира ... и пеят по книга“* – цитат 13, стр. 19 от труда. Обратният вариант на грозно, зле озвучено или фалшиво пеене отблъсква миряните или ги отклонява от съзерцанието при възпяването на Бога.

Направен е сериозен и задълбочен опит за съставяне и систематизиране на вокално-методическо ръководство/помагало за нуждите на църковните певци, каквато е действащата практика в съседните поместни църкви – Румънска, Гръцка, Руска, Сръбска и Македонска. Всички те прилагат в обучението по църковно пеене принципите на светската вокална методика. Аналогичната амбициозна цел на автора оправдава големият обем на представения труд - 420 страници, съдържащи предговор, списък на съкращенията, увод, три основни глави с подраздели, заключение, приложения и библиография.

Певческият глас е разглеждан като духовен музикален инструмент, представено е анатомичното устройство и физиологията на гласовия апарат и дихателните органи, засегнати са въпросите за гласовата хигиена, дихателните и артикулационните упражнения, методите за изграждане на певческите навици и начините за отстраняване на определени дефекти, стилите и особеностите и спецификата в орнаментирането на църковното пеене. Текстът показва отлично познаване и на теоретичната страна на проблематиката, и на практическите особености на произведенията, с които авторът е професионално свързан от години. Приложените изображения, схеми и графики от конвенционалната вокална методика в един труд насочен към познанието в близка, но все пак отделна професионална сфера, определено са уместни, полезни и допълнително изясняват материята. Проблемите се анализират отговорно, с ясно заявена лична позиция и с вещината на професионалния и педагогически опит на докторанта, съобразявайки динамичните критерии по отношение специализираната подготовка на младите църковни певци и мястото на различни естетически и педагогически принципи, осигуряващи най-адекватната реализация на обучаващите се.

В труда са постигнати ценни научноизследователски резултати, изхождащи от принципи и методики, наложили се в духовните певчески практики из храмове и манастири, както у нас, така и в чужбина.

Дисертационният труд показва, че докторантът Калин Евдокимов Кирилов притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.4. Религия и теология (Църковна музика), като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Изцяло приемам приносното значение на гореизложените постижения. Така, доказани, дефинирани и систематизирани в настоящия труд, представените изследвания и научни изводи могат да послужат за опора в работата на млади певци и техните педагози, като документален изходен материал за по-нататъшни изследвания, както и като достъпна специализирана информация за други професионалисти или непрофесионалисти.

Изследването на Калин Евдокимов Кирилов е труд със значителна стойност, който отговаря на изискванията на ЗРАСРБ (закон за развитието на академичния състав в република България). Той осигурява перспектива за развитие на научна дейност в това направление и може да има практическо приложение за изясняване техническата и интерпретационната проблематика в работата на църковния певец. Убедена съм, че дисертацията на тема: **„Вокални принципи при изпълнение и интерпретация на църковни песнопения“** ще бъде много полезна за всички млади певци и техните педагози.

Докторантът има необходимите три научни публикации.

Въз основа на гореизложеното, давам своята положителна оценка за дисертационния труд и постигнатите в него резултати и напълно убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Калин Евдокимов Кирилов образователната и научна степен „Доктор” в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.4. Религия и теология (Църковна музика).

София, февруари 2019 г.

Подпис:

/Доц. д-р Велизара Караянкова/